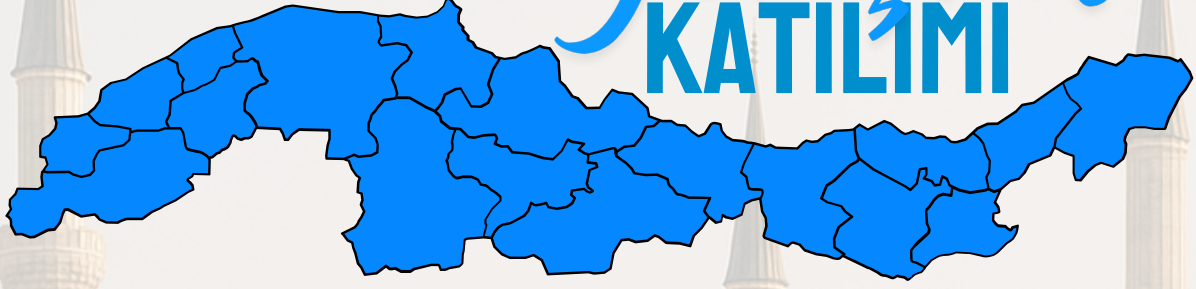

KARADENİZDE *gençlik* KATILIMI

BARTIN | TEMMUZ, 2025

ÇALIŞTAY RAPORU “BATI KARADENİZ”

DÜZCE POLİTİKA BELGESİ

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

Gençlik Laboratuvarı Derneği

Sosyal Gençlik
Topluluğu Derneği

KARADENİZ'DE GENÇLİK KATILIMI

DÜZCE POLİTİKA BELGESİ

Temmuz 2025

Gençlik Laboratuvarı Derneği
Sosyal Gençlik Topluluğu Derneği

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu politika raporu, **Karadenizde Gençlik Katılımı Projesi** kapsamında düzenlenen çalıştay ve atölye çalışmaları sonucunda, Düzce'daki gençlerin ihtiyaçlarını ve önceliklerini yansıtan kapsamlı bir belge olarak hazırlanmıştır. **Gençlik Laboratuvarı Derneği** yürütücülüğünde, **Erasmus+ KA154 Gençlik Katılımı Programı** desteğiyle yürütülen bu çalışma, gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımını güçlendirmeyi ve yerel yönetişimde gençlik bakış açısını görünür kılmayı amaçlamaktadır.

Düzce'un merkez ve ilçelerinden gelen genç temsilciler, sosyal sorumluluktan kültürel yaşama, ulaşımdan eğitime kadar geniş bir yelpazede yaşadıkları sorunları dile getirmiş, çözüm yolları üzerine kolektif öneriler geliştirmiştir. Ortaya çıkan bu rapor, yalnızca mevcut durumu yansıtan bir tespit değil; aynı zamanda Düzce'da gençliğe duyulan güvenin ve ortak geleceği birlikte inşa etme iradesinin bir göstergesidir.

Bu belge, Düzce'daki karar vericiler için bir rehberdir. Gençlerin sesiyle şekillenen her öneri, daha kapsayıcı, erişilebilir ve adil bir yerel yönetim yapısı kurmak için somut bir adım niteliğindedir. Gençlik Laboratuvarı Derneği olarak, bu sürecin yalnızca bir başlangıç olduğunu biliyor, raporda sunulan önerilerin izlenmesi, değerlendirilmesi ve hayata geçirilmesi için süreci sürekli olarak desteklemeye devam edeceğimizi beyan ediyoruz.

Bu çalışmanın merkezinde yer alan ve fikirleriyle bu rapora yön veren tüm genç katılımcılara en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz. Ayrıca, emeğiyle süreci şekillendiren yürütme ekibine ve katkı sunan tüm paydaşlara gönülden teşekkür ederiz. Düzce'da gençliğin güçlü bir özne haline geldiği bu yolculukta hep birlikte yürümeye devam edeceğiz.

Gençlik Laboratuvarı Derneği

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
1. GİRİŞ	6
2. KONU BAŞLIKLARI	7
2.1. BAĞIMLILIK RİSKİ	7
2.1.1. Sorunun tanımı ve kök nedenleri	7
2.1.2. Önerilen Çözüm Yolları	9
2.1.3. Politika Önerileri	11
2.2. GENÇLİK TEMSİLİYETİ EKSİKLİĞİ	14
2.2.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri	14
2.2.2. Önerilen Çözüm Yolları	17
2.2.3. Politika Önerileri	19
2.3. MERKEZDE ÇALIŞMA ALANI YETERSİZLİĞİ	21
2.3.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri	21
2.3.2. Önerilen Çözüm Yolları	24
2.3.3. Politika Önerileri	26
3. SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME	29

SİMGELER VE KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ALES	: Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı
AMATEM	: Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlıları Tedavi ve Araştırma Merkezi
ÇEMATEM	: Çocuk Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi
DEHB	: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluęu
KPSS	: Kamu Personeli Seçme Sınavı
KYK	: Kredi ve Yurtlar Kurumu
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
UNICEF	: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
UNODC	: United Nations Office for Drugs and Crime
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

1. GİRİŞ

18-20 Temmuz 2025 tarihlerinde Bartın’da gerçekleştirilen Batı Karadeniz Gençlik Çalıştayı’nda, Düzce’deki gençlerin karşı karşıya olduğu başlıca sorun alanları belirlenmiştir. Çalıştay çıktıları, bağımlılık riski, gençlik temsiliyeti eksikliği ve merkezde gençler için çalışma alanı yetersizliği konularını öncelikli sorunlar olarak vurgulamıştır. Bu politika raporu, söz konusu öncelikli sorunlara ilişkin kapsamlı çözüm önerileri sunmak amacıyla, resmi bir politika diliyle kaleme alınmıştır. Raporun hedef kitlesi, belediye yöneticileri ve milletvekilleri başta olmak üzere karar vericilerdir. Amaç, gençlerin sağlıklı gelişimini, yerel kararlara katılımını ve eğitime erişimini teşvik eden politikalar geliştirmektir.

Hazırlanan öneriler, Türkiye’nin ulusal gençlik politikaları ve uluslararası gençlik stratejileri ile uyumlu bir çerçevede sunulmuştur. Özellikle Türkiye Gençlik Politikaları Belgesi ve Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi’nde belirlenen önceliklerle (eğitim, sağlıklı yaşam, dezavantajlı gençlerin sosyal içermesi, demokratik katılım, boş zamanların verimli değerlendirilmesi vb.) tam bir tutarlılık gözetilmiştir. Örneğin, Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi’nin vizyonunda gençlerin temel hak ve fırsatlardan yararlanarak potansiyellerini gerçekleştirmeleri, aktif vatandaşlar olmaları ve sosyal hayata katılım sağlamaları hedefi yer almaktadır. Bu raporda önerilen politikalar, aynı zamanda 11. Kalkınma Planı (2019-2023)’nda gençlik alanında öngörülen “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” yaklaşımını desteklemektedir. İlaveten, AB Gençlik Stratejisi 2019-2027’nin gençlerin demokratik yaşama katılımını artırma ve toplumda aktif rol almalarını sağlama hedefleri göz önünde bulundurulmuştur. Birleşmiş Milletler Gençlik 2030 Stratejisi de her gencin haklarını gerçekleştirmesi, tam potansiyeline ulaşması ve değişimin aktörü olarak güçlendirilmesi vizyonunu ortaya koymaktadır. Bu uluslararası vizyon doğrultusunda, gençlerin ihtiyaçlarını karşılayacak ve onları karar alma süreçlerinin eşit paydaşı haline getirecek önerilere yer verilmiştir. Son olarak, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) rehberlerinin bağımlılığın önlenmesi konusunda vurguladığı kanıta dayalı yaklaşımlar dikkate alınmış ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’ndan 3.5 numaralı hedef ile de uyum gözetilmiştir.

Aşağıda, her bir sorun alanı ayrı başlıklar altında ele alınmıştır. Her bölüm sırasıyla Sorunun Tanımı, Alt Nedenler, Etkilenen Hedef Gruplar, Çözüm Yolları ve Politika Önerileri alt başlıklarını içermektedir. Bu yapı ile sorunun kapsamlı bir analizi yapılarak, somut ve uygulanabilir politika önerileri geliştirilmiştir. Bu öneriler, gençlerin sağlıklı gelişimini, yerel yönetime etkin katılımını ve eğitime eşit erişimini destekleme amacı taşımaktadır.

2. KONU BAŞLIKLARI

Bu bölümde Karadenizde Gençlik Katılımı Projesi Batı Karadeniz Çalıştayında Düzce ili için gündeme alınan başlıkların tamamı açıklanmaktadır.

2.1. BAĞIMLILIK RİSKİ

2.1.1. Sorunun tanımı ve kök nedenleri

Gençler arasında madde bağımlılığı riski, hem fiziksel hem de sosyal açıdan ciddi bir tehdit olarak öne çıkmaktadır. Bağımlılık; sigara, alkol ve yasa dışı/uçucu maddelerin kullanımının kontrolsüz hale gelmesi sonucu ortaya çıkan bir sağlık sorunudur. Modern yaşamın getirdiği baskılarla yaygınlaşan bu sorun, Düzce gibi gelişmekte olan bölgelerde de genç nüfusun sağlıklı gelişimini tehdit etmektedir. Uyuşturucu ve alkol kullanımı çoğunlukla sorunlarla baş etme çabası olarak genç yaşlarda başlamakta, fakat kısa sürede bizzat kendisi gençlerin yaşamındaki en büyük sorun haline gelmektedir. Bağımlılığın gençlerde depresyon, anksiyete ve dikkat eksikliği gibi ruh sağlığı problemleriyle bir arada görülebildiği; okul başarısızlığı, suça karışma ve toplumsal uyum sorunları gibi sonuçlara yol açabildiği bilinmektedir. Türkiye genelinde yapılan araştırmalar, gençlerin yarısından fazlasının en az bir kez sigara denediğini, yaşam boyu en az bir kez alkol kullanım oranının %35-45 aralığında olduğunu ortaya koymaktadır. Esrar ve uçucu maddeyi en az bir kez deneyen gençlerin oranının ise %4 düzeyinde olduğu raporlanmıştır. Her ne kadar Türkiye’de gençler arasındaki yasa dışı madde kullanım oranları birçok ülkeye kıyasla düşük kalsa da, eğilim yukarı yönlüdür ve özellikle sigara ile alkol kullanımının yaygınlığı endişe vericidir. Bu veriler, Düzce gibi illerde de gençliğin önemli bir kesiminin bağımlılık riski ile karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Gençlerde bağımlılık riskini artıran bir dizi alt neden bulunmaktadır. Merak duygusu ve arkadaş gruplarının etkisi, ilk denemelerin en yaygın sebeplerindendir. Gençlerin bir gruba ait olma isteği ve akran baskısı, madde kullanımını “deneme” davranışını tetikleyebilmektedir. Stres ve psikolojik baskılar da önemli bir faktördür; ergenlik döneminde yaşanan biyolojik ve sosyal değişimler, gencin üzerindeki stresi artırarak zararlı alışkanlıklara yönelmeyi kolaylaştırabilir. Örneğin, okul veya aile kaynaklı sorunlarla baş edemeyen bir genç, sigara veya alkolü geçici bir rahatlama aracı olarak görebilir.

Aile ve sosyal çevre koşulları da bağımlılık riskinde belirleyicidir. Sağlıksız aile ortamı, iletişim eksikliği veya denetimsiz büyüme, gencin yanlış yönlere sapmasına zemin hazırlayabilir. Aile içi şiddet, fiziksel veya cinsel istismar yaşamış gençler, travmanın

etkisiyle madde kullanımına daha açık hale gelebilmektedir. Aynı şekilde, ailede madde kullanan bir ebeveyn veya kardeşin varlığı, gencin maddeye erişimini kolaylaştırmakta ve kullanımını adeta “normalleştirmektedir”. Bu durum, maddeye karşı algılanan toplumsal normları da etkiler. Nitekim araştırmalar, uyuşturucu ve alkol maddelerine kolay erişim ve toplumda bu maddelerin kullanımının “hoş görülebilir” kabul edilmesi gibi etkenlerin, gençler arasındaki bağımlılık riskini önemli ölçüde artırdığını göstermektedir. Uyuşturucu maddeye arzın varlığı (örneğin sokakta veya okul çevresinde madde satıcılarının bulunması) ve denetim eksikliği de risk faktörüdür.

Bireysel düzeyde ise özgüven eksikliği, kimlik arayışı ve kişisel problemlere çözüm bulamama gibi durumlar genci madde kullanımına itebilir. Özellikle okul başarısızlığı yaşayan, sık sık devamsızlık yapan veya işsiz kalan gençlerde gelecek kaygısı ve umutsuzluk duygusu gelişebilmektedir. Bu duygusal zayıflıklar, gencin kötü alışkanlıklara sığınmasına zemin oluşturur. Yapılan tarama çalışmaları, problemli alkol veya madde kullanımı geliştirme riski yüksek olan gençlerin genellikle okuldan uzaklaşmış, depresif belirtiler gösteren veya suça eğilimli gruplardan çıktığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, başarısızlık ve dışlanmışlık hissi de bağımlılığın alt nedenleri arasında sayılabilir.

Etkilenen Hedef Gruplar

Bağımlılık riski, toplumun tüm kesimlerinden gençleri etkileyebilirse de bazı alt gruplar özellikle kırılgandır. Ergenlik çağındaki gençler (12-18 yaş arası), hem merak duygusunun yoğunluğu hem de akran etkisine en açık oldukları dönem olması nedeniyle yüksek risk altındadır. Lise çağındaki gençler arasında sigara ve alkol deneme oranlarının hızla yükseldiği bilinmektedir. Özellikle meslek liseleri veya eğitim hayatıyla bağı zayıflayan gençler risk grubundadır.

Üniversite gençliği (18-25 yaş) de bir başka hedef gruptur. Aile denetiminden uzaklaşıp özgür bir ortamda yaşamaya başlayan üniversite öğrencileri, sosyal çevrelerinde bağımlılık yapıcı maddelerle tanışma ihtimaliyle karşılaşabilirler. Bazı üniversite kampüslerinde veya öğrenci evlerinde, alkol ve diğer maddelerin kullanımının bir sosyalleşme aracı gibi görülmesi riski artırmaktadır. KYK yurtları veya özel yurtlarda kalan öğrencilerde de benzer şekilde, grup etkisiyle zararlı maddelere yönelme olabilmektedir.

Dezavantajlı ve korumasız gençler bağımlılık tehlikesine karşı en savunmasız kesimlerdir. Sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerden gelen, işsiz veya eğitim hayatı kopmuş gençler, çaresizlik duygusuyla bağımlılığa sürüklenebilir. Özellikle sokakta yaşayan veya

çalışmak zorunda kalan çocuklar ve gençler arasında uçucu madde (bali, tiner vb.) kullanımı vakalarına rastlanmaktadır. Göçle gelen ailelerin çocukları ya da parçalanmış ailelerden gelen gençler de yeterli sosyal destek bulamadıklarında kötü alışkanlıklara yönelebilmektedir.

Aile içinde bağımlı birey bulunan gençler de doğrudan etki altındadır. Örneğin ebeveyni alkolik olan bir genç, hem genetik yatkınlık hem de rol model etkisiyle alkol kullanımını benimseyebilir. Araştırmalar, alkol bağımlısı ebeveynlerin çocuklarında bağımlılık riskinin belirgin şekilde yüksek olduğunu ve bu gençlerde DEHB, depresyon, anksiyete gibi ruhsal sorunların da daha sık görüldüğünü ortaya koymaktadır. Bu tür gençler, koruyucu müdahaleler açısından öncelikli hedef kitle olmalıdır.

Son olarak, okul ortamından kopmuş gençler (örneğin okul terki yapmış veya sık devamsızlık nedeniyle okuldan atılmış olanlar) da risk altındaki gruptandır. Eğitim kurumlarından uzak kalmak, gencin hem denetim hem de rehberlik mekanizmalarından mahrum kalmasına yol açar. Bu gençler, sokak gruplarının veya suça meyilli çevrelerin etkisine daha açık hale gelirler. Özellikle suça sürüklenen ya da sokakta zaman geçiren gençler arasında madde kullanımı, bir alt kültür unsuru olarak ortaya çıkabilir.

2.1.2. Önerilen Çözüm Yolları

Bağımlılıkla mücadelede bütüncül ve bilimsel temelli çözüm yaklaşımları gereklidir. Öncelikle gençleri bağımlılığa sürükleyen risk faktörlerini azaltırken, koruyucu faktörleri güçlendirmeye odaklanılmalıdır. Bu kapsamda atılabilecek adımlar birkaç düzeyde ele alınmalıdır:

1. Önleyici Eğitim ve Farkındalık: Gençleri erken yaşlardan itibaren zararlı maddelerin etkileri konusunda bilinçlendirmek büyük önem taşır. Okullarda uygulanacak bağımlılık önleme eğitimleri, sadece bilgi vermekle kalmayıp gençlerin hayır diyebilme becerilerini geliştiren, akran baskısıyla başa çıkmayı öğreten uygulamalar olmalıdır. Kanıtlar, etkileşimli yöntemlerle yürütülen ve müfredata entegre edilen okul programlarının gençlerde madde kullanımını önlemede etkili olduğunu göstermektedir. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı müfredatına, WHO ve UNODC standartlarına uygun biçimde hazırlanan yaşam becerileri ve sağlıklı yaşam konulu modüllerin dahil edilmesi önerilir. Tek seferlik seminerler yerine, süreklilik arz eden ve uygulamalı eğitimler tercih edilmelidir. Ayrıca Yeşilay gibi kuruluşların deneyimlerinden yararlanılarak, gençlere pozitif rol modeller sunan kampanyalar

düzenlenebilir. Ancak sadece eski kullanıcıların deneyimlerini anlatması veya salt korku temelli yaklaşımlar tek başına etkili değildir; araştırmalar, yalnızca bilgi aktarmaya dayalı, tek yönlü iletişimin kalıcı davranış değişikliği yaratmadığını ortaya koymaktadır. Bu yüzden eğitimin, gençleri tartışmaya ve çözüm üretmeye teşvik eden interaktif yöntemlerle yürütülmesi elzemdir.

2. Aile Desteği ve Katılımı: Ailelerin, gençleri bağımlılıktan korumada kritik bir rolü vardır. Ebeveyn eğitim programları yoluyla ailelerin bağımlılık belirtilerini erken fark etmesi, sağlıklı iletişim kurma yöntemlerini öğrenmesi sağlanmalıdır. WHO'nun da vurguladığı üzere aile temelli müdahaleler, gençlerin madde kullanımından uzak durmasında merkezi önemdedir. Sevgi dolu ve tutarlı bir aile ortamı sağlamak, çocukların ergenlikte zararlı alışkanlıklara yönelmesini önemli ölçüde engelleyebilir. Bu nedenle yerel yönetimler ve sivil toplum iş birliğiyle ebeveyn eğitim seminerleri, aile danışmanlığı hizmetleri ve aile destek grupları oluşturulabilir. Özellikle riskli bölgelerde, sosyal hizmet uzmanları aracılığıyla aile ziyaretleri gerçekleştirilerek ebeveynlere rehberlik sunulmalıdır. Aile içi şiddet veya istismar vakalarında, gencin korunması ve rehabilitasyonu için devlet mekanizmaları hızla devreye girmelidir.

3. Psikososyal Danışmanlık ve Tedavi Hizmetleri: Bağımlılık riski altındaki veya halihazırda madde kullanan gençlere yönelik erişilebilir danışmanlık ve tedavi imkanları sunulmalıdır. İl düzeyinde gençlere hizmet veren psikolog, psikiyatrist ve sosyal hizmet uzmanlarından oluşan Bağımlılık Danışma Merkezleri kurulması önerilir. Bu merkezlerde gençler ücretsiz ve gizlilik esasına dayalı olarak destek alabilmelidir. Okullarda rehberlik servisleri etkin şekilde çalıştırılarak, sorun yaşayan gençler erken aşamada tespit edilip yönlendirilmelidir. WHO'nun önerdiği erken tarama ve kısa müdahale yöntemleri aile hekimliği ve okul sağlığı sistemine entegre edilebilir. Örneğin, birinci basamak sağlık kuruluşlarında “Alkol, Sigara ve Madde Kullanım Tarama Testleri” uygulanarak riskli gençler belirlenip uzmanlara sevk edilebilir. Tedavi ihtiyacı duyan bağımlı gençler için yataklı tedavi ve rehabilitasyon imkanları (AMATEM ve ÇEMATEM klinikleri) artırılmalı; özellikle gençlere yönelik terapi programları (ör. gençlik grupları, sportif ve sanatsal etkinlikli rehabilitasyon) geliştirilmelidir.

4. Alternatif Aktiviteler ve Sosyal Katılım: Gençleri zararlı alışkanlıklardan uzak tutmanın bir yolu da sağlıklı ve üretken uğraşlar sunmaktır. Boş zamanlarını verimli değerlendirebilecekleri sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin çeşitlendirilmesi kritik önem arz eder. Düzce özelinde, gençlik merkezleri ve spor tesislerinin sayısının artırılması,

buralarda düzenli etkinliklerin yapılması önerilmektedir. Gençlerin gönüllülük faaliyetlerine katılımı da hem zamanlarını iyi değerlendirmelerini sağlar, hem topluma aidiyet duygusunu pekiştirir. Nitekim 2019 yılının “Gönüllülük Yılı” ilan edilmesiyle birlikte ulusal düzeyde genç gönüllülüğünün teşvik edilmesi, gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutma stratejisinin bir parçası olarak görülmüştür. Düzce Belediyesi, Yeşilay, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile iş birliği yaparak; doğa kampları, spor turnuvaları, sanat atölyeleri gibi gençlerin ilgisini çekecek düzenli faaliyetler planlamalıdır. Bu faaliyetler sayesinde gençler hem kendilerini geliştirecek hem de riskli ortamlardan uzak kalacaklardır.

5. Hukuki ve İdari Tedbirler: Arz ile mücadele kapsamında, emniyet birimleri özellikle okul çevrelerinde ve gençlerin yoğun bulunduğu mekanlarda uyuşturucu madde satışına karşı önlemlerini artırmalıdır. Mevcut ulusal stratejiler çerçevesinde, Düzce ili Uyuşturucuyla Mücadele İl Kurulu etkin çalıştırılmalı; güvenlik, sağlık ve eğitim birimleri arasında koordinasyon güçlendirilmelidir. 18 yaş altı gençlere tütün ve alkol satışına ilişkin yasal yasaklar tavizsiz uygulanmalı, denetimler sıklaştırılmalıdır. Ayrıca, TBMM’nin öncülüğünde yürütülen Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu kararları ve ulusal eylem planları yerelde titizlikle icra edilmelidir. Bu kurulun yönlendirmesiyle, Düzce’de gençlere yönelik belirli periyotlarda bağımlılık tarama araştırmaları yapılarak sorunun seyri izlenebilir.

2.1.3. Politika Önerileri

Bir önceki başlıkta belirtilen çözüm yollarına dayanarak, bağımlılık riskini azaltmaya yönelik somut politika önerileri aşağıda sıralanmıştır:

Okullarda Önleyici Eğitim Programları: Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle ortaokul ve liselerde, bağımlılık konusunda müfredat destekli eğitim programları uygulanmalıdır. Bu programlar, etkileşimli seminerler, drama ve akran eğitimi yöntemleriyle gençlerin bilinç düzeyini yükseltmeyi ve tutumlarını olumlu yönde etkilemeyi hedeflemelidir. Her okulda yılda en az bir kez Madde Kullanımını Önleme Haftası düzenlenerek uzmanlar, aileler ve gençlerin katılımıyla etkinlikler yapılabilir.

Aile Destek Hattı ve Merkezleri: Düzce’de Aile Bilgilendirme ve Destek Hattı kurulmalı, bağımlılıkla ilgili danışmanlık almak isteyen ebeveynlere rehberlik edilmelidir. Ayrıca belediye ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü koordinasyonunda Aile Danışma

Merkezleri açılarak risk altındaki gençlerin ailelerine psikolojik destek, ebeveynlik becerileri eğitimi ve gerekirse aile terapisi hizmetleri sunulmalıdır.

Gençlik Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezi: Düzce il merkezinde gençlere özel hizmet verecek bir Gençlik Danışmanlık Merkezi oluşturulması önerilir. Bu merkez, psikologlar ve sosyal hizmet uzmanları aracılığıyla madde kullanım riski olan ya da kullanım geçmişli bulunan gençlere ücretsiz danışmanlık sunmalıdır. Merkez bünyesinde gezici destek ekipleri oluşturularak okullarla ve mahallelerle irtibat halinde olunmalı, gençlerin sorunlarına yerinde müdahale edilmelidir. Gerekli hallerde gençler, sağlık kuruluşlarındaki tedavi programlarına yönlendirilerek takip edilmelidir.

Boş Zamanları Değerlendirme ve Gönüllülük Programları: Gençlerin zararlı alışkanlıklardan uzak durması için onları meşgul edecek, geliştirecek faaliyetler yaygınlaştırılmalıdır. Düzce Belediyesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın da desteğiyle, Gençlik Merkezleri ve spor tesisleri sayısını artırmalı ve mevcut merkezlerdeki etkinlik çeşitliliğini geliştirmelidir. Özellikle hafta sonları ve okul tatillerinde gençlere yönelik satranç turnuvaları, e-spor ligleri, müzik ve resim atölyeleri, doğa yürüyüşleri gibi etkinlik takvimleri planlanmalıdır. Ayrıca gençlerin topluma faydalı işlerde yer almasını sağlayacak gönüllülük programları teşvik edilmelidir. Örneğin, Düzce'de çevre temizliği, fidan dikimi, yaşlılara yardım gibi gönüllü faaliyetler düzenlenerek gençlerin "bağımlılık yerine iyilik" kavramını benimsemeleri sağlanabilir.

Yasal ve Kurumsal İşbirlikleri: Bağımlılıkla mücadele çok sektörlü bir yaklaşım gerektirdiğinden, il düzeyinde Bağımlılıkla Mücadele Koordinasyon Kurulu etkinleştirilmelidir. Bu kurulda emniyet, sağlık, eğitim, aile ve gençlik birimleri temsilcileri bulunmalı; düzenli toplantılarla eylem planları gözden geçirilmelidir. Emniyet güçleri, okul çevrelerinde ve gençlerin takıldığı mekanlarda (kafe, park vb.) narkotik denetimleri yapmaya devam etmeli, özellikle sentetik uyuşturucuya karşı uyanıklığı artırmalıdır. Ayrıca, gençlerin kolaylıkla erişebildiği tütün ve alkollü içeceklere yönelik denetimler sıklaştırılmalı; kanunen yasak olmasına rağmen 18 yaş altına satış yapan yerlere caydırıcı cezalar uygulanmalıdır. Ulusal düzeyde hazırlanan Uyuşturucu ile Mücadele Strateji Belgesi ve eylem planlarının yerel uygulamaları titizlikle takip edilmeli; Düzce'de elde edilen sonuçlar düzenli olarak Gençlik ve Spor Bakanlığı'na raporlanmalıdır.

Yukarıdaki politikalar, Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği şekilde bilimsel kanıt temelli, aile-okul-toplum sacayağına oturan ve gençlerin sağlıklı gelişimini merkeze alan bir mücadele stratejisine dayanmaktadır. Bu sayede Düzce'de gençler arasında bağımlılık yapıcı madde

kullanımının önüne geçilmesi, risk altındaki gençlerin erken tespiti ve rehabilitasyonu mümkün olacaktır. Bu politikalara yatırım yapmak, sadece genç bireylerin hayat kalitesini yükseltmekle kalmayıp, uzun vadede kamu sağlığı harcamalarını azaltacak, daha üretken ve sağlıklı bir genç nesil yetişmesine katkı sunacaktır.

2.2. GENÇLİK TEMSİLİYETİ EKSİKLİĞİ

2.2.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri

Gençlik temsiliyeti eksikliği, genç kuşağın karar alma mekanizmalarında ve toplumsal süreçlerde yeterince söz sahibi olamaması durumunu ifade eder. Düzce’de ve genel olarak Türkiye’de genç nüfus (15-29 yaş arası) toplam nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmalarına rağmen, gençlerin sesinin yerel ve ulusal düzeyde gerektiği ölçüde duyulmadığı gözlemlenmektedir. Karar verici pozisyonlarda gençlerin oranı düşüktür; belediye meclisleri, il genel meclisleri gibi yerel organlarda ve hatta TBMM’de genç temsilcilerin sayısı nüfus içindeki paylarına kıyasla sınırlıdır. Birçok araştırma, Türkiye’de gençlerin siyasi, sivil ve sosyal katılımının düşük seviyede olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, Arı’nın 1999, 2003 ve 2008 yıllarında gerçekleştirdiği “Türk Gençliği ve Katılım” araştırmaları, gençlerin yalnızca küçük bir bölümünün siyasi partilere veya STK’lara üye olduğunu; çoğunluğun resmi katılım kanallarından uzak durduğunu göstermiştir. UNICEF Türkiye de benzer şekilde, geçmişte genç katılımını destekleyen uygulamalar olmakla birlikte birçok gencin hala sınırlı katılım fırsatına sahip olduğunu vurgulamıştır. Bu durum, gençlerin önemli bir kısmının kendilerini toplumsal karar süreçlerinin dışında hissetmelerine yol açmaktadır.

Yerel düzeyde gençlik meclisleri ve öğrenci konseyleri gibi yapılar bulunsada dahi, bunların karar almadaki etkisi sınırlı kalmaktadır. Gençler çoğunlukla karar vericilerin danıştığı paydaşlar olmaktan ziyade, politikaların nesnesi konumundadır. Bu temsil boşluğu, gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin politika yapım süreçlerine yansımamasına neden olmaktadır. Sonuç olarak gençlerde geleceğe ve yönetime dair bir güvensizlik ve ilgisizlik duygusu gelişebilmektedir. Özellikle Düzce gibi illerde, gençlerin belediye faaliyetlerine katılım oranlarının düşüklüğü ve genç bakış açısının projelere yansıtılmaması dikkat çekmektedir. Genç nüfusun dinamizmi ve yenilikçi fikirleri kamusal hayata tam yansıtılamamakta, bu da kararların sürdürülebilirliğini ve toplumsal desteğini olumsuz etkileyebilmektedir.

Gençlik temsiliyetinin zayıf olmasının altında çeşitli yapısal ve kültürel nedenler yatmaktadır. Demografik ve siyasi kültür boyutunda, Türkiye’de yönetim kademelerinin görece yüksek yaş ortalamasına sahip olması, gençlere alan açılmasını zorlaştırmaktadır. Siyasette ve bürokraside deneyim vurgusu nedeniyle, gençler genellikle “tecrübesiz” addedilerek önemli pozisyonlara getirilmemekte; bu durum literatürde “gerontokrasi” olarak adlandırılan, yaşça büyük kesimin egemen olduğu bir yapı ortaya çıkarmaktadır. Bu kültürel

eğilim, gençlerin özerklik alanını kısıtlamakta ve girişimlerinin ciddiye alınmasını engelleyebilmektedir. Bir gencin yerel yönetimde söz sahibi olabilmesi için gerekli sosyal sermaye ve bağlantılara sahip olması beklenmekte, bu da ailevi veya siyasi destekten yoksun pek çok gencin sürece dahil olamamasına yol açmaktadır.

Kurumsal engeller de önemli bir alt nedendir. Her ne kadar birçok belediyede Kent Konseyi çatısı altında Gençlik Meclisleri kurulmuş olsa da, bu yapıların özerkliği ve etkinliği sınırlıdır. Gençlik meclisleri çoğunlukla danışma organı olarak kalmakta, aldıkları kararlar belediye yönetimince yeterince dikkate alınmamaktadır. Belediyelerin gençlik meclislerini gençleri karar süreçlerine dahil etmek amacıyla teşvik ederken, bu yapıların gerçek bir etki ve inisiyatif kullanabilmesine imkan tanımaları gerekmektedir. Oysa pratikte gençlik meclisleri kimi zaman sembolik faaliyetlerle sınırlı kalmakta, bütçe ve yetki yetersizliği nedeniyle gerçek anlamda proje geliştiremeyip gençleri çekememektedir. Bu da gençler arasında “biz söylesek de dinlemezler” inancını pekiştirerek katılım isteğini düşürmektedir.

Eğitim sistemi ve bilinç düzeyi açısından bakıldığında, gençlerin katılım kültürünün yeterince gelişmemiş olması bir etkendir. Ortaöğretimden itibaren öğrenci temsili ve kulüp faaliyetleri sınırlı kaldığından, gençler sorun çözme ve temsil deneyimi edinmekte zorlanırlar. Sivil toplum kuruluşlarına katılım oranı da düşüktür; gençlerin yalnızca küçük bir kısmı gönüllü faaliyetlere veya sosyal inisiyatiflere katılmaktadır. Bunun altında yatan kısmen bir neden de fırsat eksikliği ve bilgi eksikliğidir: Gençler çoğu zaman kendilerine açık katılım mekanizmalarından haberdar değildirler veya bu mekanizmalara güven duymamaktadırlar. Gençlere yönelik kültür-sanat etkinliklerinin, forumların, çalıştayların azlığı, onların seslerini duyurabilecekleri platform bulmalarını zorlaştırır. Ayrıca, bazı gençler “siyaset” kavramından uzak durmakta, politika yapmayı büyüklerinin işi olarak görmektedir. Bu algının oluşmasında geçmişte gençlik hareketlerine yönelik olumsuz yaklaşımların ve toplumsal hafızanın da payı vardır.

Ekonomik faktörler de gençlerin temsiline dolaylı etki eder. İşsizlik veya maddi zorluklar yaşayan gençler, toplumsal faaliyetlere katılmak yerine öncelikle geçim sıkıntılarıyla uğraşmak durumunda kalır. Bu da onların boş zamanlarını kısıtlayarak gönüllülük veya katılım faaliyetlerinden uzaklaşmalarına sebep olur. Örneğin, çalışan gençlerin büyük bölümü uzun mesai saatleri nedeniyle gençlik meclisi toplantılarına katılamamaktadır. Benzer şekilde kırsal kesimdeki gençler, kente erişim veya bilgi eksikliği nedeniyle yerel yönetime erişimde zorlanırlar.

Son olarak, karar alma süreçlerinde şeffaflık ve açıklık eksikliği de gençleri uzak tutan bir etkidir. Eğer yerel yönetimler gençlerin görüşlerini alabilecekleri kanallar oluşturmaz veya mevcut kanalları göstermelik tutarsa, gençler de kendilerini değersiz hissedip katılmamayı tercih edebilirler. Yapılan değerlendirmeler, Türkiye’de geleneksel katılım yöntemlerine ilginin azalırken, gençlerin artık dijital platformlarda görüş bildirmeye daha yatkın olduğunu ortaya koymaktadır. Yani gençler, geleneksel mekanizmaları etkisiz buldukça, sosyal medya veya çevrimiçi kampanyalar gibi alternatif yolları denemektedir. Bu durum, resmi süreçlere katılımın daha da azalmasına yol açabilir.

Etkilenen Hedef Gruplar

Gençlik temsiliyeti eksikliğinin etkileri, hem genç bireyler hem de daha geniş anlamda toplum üzerinde kendini göstermektedir. Bu sorun en başta genç nüfusun tamamını ilgilendirse de, bazı alt gruplar bundan daha fazla etkilenmektedir:

1. Siyasal Olarak Aktif Olmak İsteyen Gençler: Siyasete ilgi duyan, görüş ve projelerini hayata geçirmek isteyen gençler, mevcut yapı içinde kendilerine yer bulamayınca hayal kırıklığına uğramaktadır. Örneğin, üniversite öğrencisi olup çeşitli gençlik kollarında çalışan veya sivil inisiyatiflere katılan gençler, belli bir noktadan sonra ilerleyememe sorunu ile karşı karşıya kalabilirler. Parti gençlik kollarında görev alan pek çok genç, üst kademelere çıkamamakta ve karar alma süreçlerine dahil olamadan örgütten ayrılabilir. Bu da motivasyon kaybına ve potansiyel liderlerin küskünleşmesine yol açar.

2. Dezavantajlı Gençler ve Kırsal Bölgelerdeki Gençler: Temsiliyet eksikliği, hali hazırda kendini ifade imkanı kısıtlı olan dezavantajlı kesimleri daha da görünmez kılar. Örneğin engelli gençler, etnik/dini azınlıklara mensup gençler veya yoksulluk içinde yaşayan gençler, seslerini duyuracak özel mekanizmalar olmadığında genel gençlik kitlesi içinde tamamen arka planda kalabilirler. Kırsal mahallelerde veya ilçelerde yaşayan gençler de coğrafi ve sosyal nedenlerle merkezdeki karar süreçlerine erişemez. Düzce’nin ilçelerindeki gençlerin, il merkezindeki gençlik meclisi veya etkinliklere düşük katılım gösterdiği gözlemlenebilir; bu da ilçe gençliğinin ihtiyaçlarının merkezde yeterince anlaşılmamasına sebep olur.

3. Genç Kadınlar: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, gençlik temsiliyetinde de kendini göstermektedir. Genç kadınlar, hem toplumsal rollere ilişkin önyargılar hem de pratik engeller nedeniyle kamusal katılımda erkek akranlarına göre geride kalabilmektedir. Örneğin, siyasi partilerin gençlik kollarında veya STK yönetimlerinde genç kadınların oranı düşüktür.

Araştırmalar, 15-24 yaş arasındaki kadınların aynı yaştaki erkeklere göre sosyal hayata ve istihdama daha az katılabildiğini, “ev kızı” olarak evde kalma olasılıklarının çok daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Erken evlilik ve ev içi sorumluluklar da genç kadınların kamusal alanda görünürlüğünü azaltmaktadır. Bu durum, genç kadınların özel olarak desteklenmesi ve temsil fırsatlarının artırılması gereğini ortaya koymaktadır.

4. Toplumun Genel Karar Kalitesi: Gençlik temsiliyeti eksikliği sadece gençleri değil, bütün toplumu ilgilendirir. Gençlerin görüş ve enerjileri karar süreçlerine yansımadağında, alınan kararların kalitesi ve kapsayıcılığı düşer. Toplumun en dinamik kesimi olan gençlerin yenilikçi fikirlerinden mahrum kalan politikalar, geleceğe yönelik doğru planlamaları içermekte zorlanır. Örneğin, gençlerin teknoloji kullanım alışkanlıkları veya iklim değışikliği konusundaki duyarlılıkları karar vericiler tarafından anlaşılmayabilir; bu da bu alanlarda eksik veya yanlış politikaların benimsenmesine yol açabilir. Dolayısıyla gençlik temsiliyetinin zayıf olması, toplumun genel kalkınma hedeflerini ve sürdürülebilir gelişme çabalarını da sekteye uğratabilecek bir sorundur.

2.2.2. Önerilen Çözüm Yolları

Gençlik temsiliyeti sorununu gidermek için katılımcı demokrasi ve gençlik güçlendirme odaklı çözüm yaklaşımları benimsenmelidir. Bu kapsamda aşağıdaki temel stratejiler öne çıkmaktadır:

1. Kurumsal Katılım Mekanizmalarının Güçlendirilmesi: Gençlerin resmi karar alma süreçlerine dahil olabileceğı mekanizmalar tesis edilmeli veya mevcut mekanizmalar etkinleştirilmelidir. Düzce Belediyesi bünyesinde halihazırda varsa Kent Konseyi Gençlik Meclisi’nin işlerliği artırmalı; eğer yoksa Düzce Gençlik Meclisi ivedilikle kurulmalıdır. Bu meclis, 15-29 yaş arası genç temsilcilerden oluşmalı ve düzenli toplantılarla gençlerin yerel yönetimle etkileşimini sağlamalıdır. Ancak asıl kritik nokta, bu meclisin öneri ve kararlarının belediye organlarında yankı bulmasıdır. Belediyeler, gençlik meclislerinde alınan kararları resmi meclis gündemine alarak değerlendirmeli ve gençlik projelerine bütçe tahsis etmelidir. Ayrıca il düzeyinde Valilik koordinasyonunda Gençlik Danışma Kurulları kurulabilir. Bu kurul, kamu kurumlarının gençlik temsilcileri ile STK’lardan genç temsilcileri bir araya getirerek il gençlik politikalarını tartışabilir.

2. Gençlik Kotaları ve Temsil Garantileri: Temsiliyeti artırmak için geçici süreyle de olsa pozitif ayrımcı tedbirler uygulanabilir. Örneğin, belediye meclis komisyonlarında veya ilçe danışma kurullarında gençlere ayrılmış kontenjanlar yaratılabilir. TBMM’de 2017’de yapılan anayasa değişikliğiyle milletvekili seçilme yaşının 18’e indirilmesi, gençlerin ulusal düzeyde önünü açan önemli bir adımdır. Benzer şekilde yerel yönetimlerde de gençlerin seçilebilmesine yönelik teşvikler sağlanmalıdır. Partiler, belediye meclis üyesi aday listelerinde gençlere belirli bir yüzde (örneğin en az %20) ayırmayı taahhüt edebilir. Keza muhtar azalıkları veya ihtiyar heyetleri gibi mahalle düzeyindeki yapılarda genç üyelerin bulunması özendirilmelidir. Bu tür kotalar, gençlerin görüşlerini içeren kararların artmasına yardımcı olacaktır.

3. Kapasite Geliştirme ve Liderlik Eğitimi: Gençlerin temsil noktasında daha aktif olabilmeleri için kapasite gelişimlerine yatırım yapmak gerekir. Bu kapsamda gençlere yönelik liderlik, savunuculuk ve proje yönetimi eğitimleri düzenlenmelidir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile iş birliği yapılarak, Düzce’de belirli aralıklarla Genç Liderler Akademisi veya Gençlik Hakları Atölyeleri gibi programlar hayata geçirilebilir. Bu programlar sayesinde, toplumsal projeler geliştirmek isteyen veya siyasi alana girmek isteyen gençler donanım kazanacaktır. Aynı şekilde, lise düzeyinden başlayarak öğrenci meclisleri daha aktif hale getirilmeli, bu meclislerde görev alan öğrencilere belediye ile ortak etkinlik yapma fırsatları sunulmalıdır. Bu sayede gençler küçük yaşlardan itibaren demokratik katılım pratiklerini deneyimleyebilir.

4. Dijital Katılım Platformları: Günümüz gençliğinin teknolojiye yatkınlığı göz önünde bulundurularak, e-katılım araçları geliştirilmelidir. Düzce Belediyesi, gençlerin kolaylıkla fikir ve geri bildirim iletebilecekleri bir çevrimiçi platform kurabilir. Örneğin, “Düzce Genç Fikrim Var” adında bir mobil/web uygulaması aracılığıyla gençler şehirle ilgili önerilerini sunabilir, anketlere katılabilir ve tartışma forumlarında fikir alışverişi yapabilir. Son yıllarda gençlerin geleneksel yöntemler yerine dijital araçlarla seslerini duyurmayı tercih ettiği görülmektedir. Bu nedenle, resmi kurumların bu eğilimi pozitif yönde kullanması gerekir. Bu platformlarda gençlerin ilettiği görüşler ilgili birimlerce incelenip raporlanmalı; yüksek katılım alan öneriler belediye meclisi gündemine alınmalıdır. Böylece gençler, teknoloji aracılığıyla da olsa, kent yönetimine somut katkı verdiklerini görerek süreçlere güven duyacaklardır.

5. Genç Dostu Kent Uygulamaları ve Şeffaflık: Yerel yönetimler, genel olarak “genç dostu kent” anlayışını benimsemelidir. Bu bakış açısıyla belediye hizmet ve yatırımlarını

planlarken gençlerin ihtiyaçlarına özel önem verilmeli, her büyük projede gençlik bileşeni düşünülmelidir. Örneğin, toplu taşıma planlamasında üniversite öğrencilerinin görüşü alınabilir; park yapımında gençlerin spor ve kültürel etkinlik ihtiyaçları gözetilebilir. Ayrıca belediye, karar alma süreçlerini gençlere açmak adına şeffaflık toplantıları düzenleyebilir. Düzce Belediyesinin önemli kararları öncesinde gençlere özel oturum yapması, onların düşüncelerini alması hem eğitim niteliğinde olacak hem de katılım kültürünü güçlendirecektir. Bu saydam ve kapsayıcı yönetim tarzı, genç nesilde aidiyet duygusunu artıracak, “kendi şehrimiz için fikir beyan edebiliyoruz” hissiyatını yerleştirecektir.

2.2.3. Politika Önerileri

Gençlik temsiliyetini artırmaya yönelik politika önerileri aşağıda sunulmuştur:

Düzce Gençlik Meclisi’nin Etkinleştirilmesi: Düzce Kent Konseyi bünyesinde Gençlik Meclisi aktif hale getirilmeli, belediye yönetimi bu meclisin kararlarını düzenli olarak değerlendirme sözü vermelidir. Gençlik Meclisi’nin özerk çalışabilmesi için kendi çalışma yönergesi olmalı ve seçimleri gençler tarafından demokratik usullerle yapılmalıdır. Belediyeler, gençlik meclislerine katılımı artırmak için gençleri teşvik ederken bu yapıların özerkliğini ve ciddiyetini vurgulamalıdır. Alınan kararların en azından bir kısmının belediye meclisi gündemine taşınması sağlanmalıdır.

Yerel Yönetimde Gençlik Katılımı: Düzce Belediye Meclisi İhtisas Komisyonlarına (örneğin Çevre, Kültür, Spor komisyonları) 18-30 yaş arası genç temsilciler danışman üye olarak atanabilir. Bu genç üyeler oy hakkı olmadan görüş bildirebilir; böylece meclis çalışmalarına genç bakış açısı dahil edilmiş olur. Ayrıca mahalle düzeyinde, muhtarların yanında genç azalar görevlendirilmesi teşvik edilmelidir. Bu uygulamalar, gençlerin karar süreçlerini içerden öğrenmelerini ve katkı sunmalarını sağlayacaktır.

Gençlik Danışma Kurulu Oluşturulması: Valilik veya Belediye koordinasyonunda yılda birkaç kez toplanacak bir Gençlik Danışma Kurulu kurulması önerilir. Bu kurul, üniversite öğrenci konseyi temsilcileri, lise öğrenci meclisi başkanları, gençlik STK’larının temsilcileri ve başarılı genç girişimciler gibi farklı kesimlerden gençleri içerir. İl düzeyindeki önemli projeler öncesinde bu kuruldan görüş alınması kurumsallaştırılmalıdır. Örneğin kentsel dönüşüm, çevre planlaması, kültürel etkinlik programı gibi konularda kurulun rapor hazırlaması istenebilir.

Gençlere Yönelik Liderlik ve Katılım Eğitimleri: Düzce’deki gençlere belli periyotlarla “Katılım ve Liderlik Atölyeleri” düzenlenmelidir. Bu atölyelerde gençlere demokratik katılım yolları, proje geliştirme, kamu konuşması, savunuculuk gibi beceriler kazandırılmalıdır. Programlar üniversiteler ve STK’lar iş birliğiyle yürütülebilir. Ayrıca başarılı rol modeller (genç yaşta seçilmiş belediye meclis üyeleri, aktif genç girişimciler gibi) bu etkinliklere davet edilerek gençleri motive edici konuşmalar yapmalıdır.

Dijital Katılım Araçlarının Geliştirilmesi: Düzce Belediyesi, gençlerin şehir yönetimine dair görüş ve isteklerini kolayca iletebileceği interaktif bir mobil uygulama veya web platformu geliştirmelidir. Bu platformda anketler, oylamalar, fikir paylaşım bölümleri olmalıdır. Örneğin, yeni yapılacak bir parkın tasarımı ya da kültür merkezi faaliyet programı hakkında gençlerin çevrimiçi oy kullanabileceği bir sistem kurmak mümkündür. E-katılım platformları sayesinde, geleneksel yöntemlere katılım göstermeyen birçok gence dijital yolla ulaşılabilir. Toplanan geri bildirimler ilgili belediye birimlerine iletilip somut çıktılara dönüştükçe, gençlerin katılıma olan inancı güçlenecektir.

Genç Dostu Belediye Hizmetleri: Belediye hizmetlerinin planlanmasında gençlerin ihtiyaçlarına öncelik verilmelidir. Örneğin, kütüphane, etüt merkezi, internet erişim noktaları gibi hizmetler gençlerin kolayca faydalanacağı şekilde yaygınlaştırılmalıdır (bkz. sonraki bölümde “çalışma alanı yetersizliği” başlığı). Ulaşım, spor, kültür-sanat gibi alanlarda genç indirimleri ve ayrıcalıkları sağlanabilir. Ayrıca, belediyede gençlik alanıyla ilgili bir Gençlik Birimi ihdas edilerek, sadece gençlere odaklanan projeler geliştirilmelidir. Bu birim, AB Erasmus+ Gençlik Programları veya AB Gençlik Diyalogu gibi uluslararası inisiyatiflerle de entegre çalışarak Düzceli gençlerin yurtdışı fırsatlarına erişimine yardımcı olabilir.

Bu öneriler doğrultusunda, gençlerin demokratik yaşama katılımı teşvik edilecek, sosyal ve toplumsal katılımları desteklenecek ve toplumda hak ettikleri yeri almaları için gerekli kaynaklara erişimleri sağlanacaktır. Gençlerin yenilikçi fikirleri ve enerjileri yönetim süreçlerine dahil edildikçe, kararların kalitesi ve meşruiyeti artacak, toplumun tüm kesimlerinde aidiyet duygusu güçlenecektir. Bu da uzun vadede daha canlı bir demokrasiye, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir politikalara zemin hazırlayacaktır.

2.3. MERKEZDE ÇALIŞMA ALANI YETERSİZLİĞİ

2.3.1. Sorunun Tanımı ve Kök Nedenleri

Düzce il merkezinde gençlere yönelik çalışma ve sosyalleşme alanlarının yetersizliği, çalıştayda öne çıkan diğer bir sorundur. Bu problem, kent merkezinde öğrencilerin ders çalışabileceği, gençlerin proje geliştirebileceği veya sivil toplum faaliyetlerini yürütebileceği mekanların eksikliğini ifade etmektedir. Gençler, okul veya ev ortamı dışında güvenli ve rahat bir mekanda toplanıp etkinlik yapmak, ortak çalışmalar yürütmek istemektedir; ancak mevcut altyapı bu talebi karşılamaktan uzaktır. Özellikle Düzce merkezinde gençlerin gidebileceği kütüphane, etüt merkezi, çalışma ofisi veya gençlik merkezi sayısı sınırlıdır. Mevcut halk kütüphanelerinin çalışma saatlerinin kısıtlı olması (örneğin akşam erken saatte kapanmaları), öğrencilerin akşamları ders çalışacak yer bulamamasına yol açmaktadır. Gençlik merkezleri ise ya merkeze uzak konumlanmış ya da sayıca az olduğundan, tüm gençlere hitap edememektedir. Sosyal kafe tarzı, ücretsiz veya uygun fiyatlı mekânların azlığı, gençleri ya ticari kafelere yönelmek zorunda bırakmakta ya da evde izolasyona itmektedir.

Bu yetersizlik, bir yandan gençlerin akademik ve kişisel gelişimini olumsuz etkilerken, öte yandan sağlıklı sosyalleşme imkanlarını da kısıtlamaktadır. Ders çalışma alanı bulamayan bir üniversite öğrencisi kalabalık kafelerde verimsiz vakit geçirmekte; grup çalışması yapacak bir lise takımı uygun mekan bulamamaktadır. Bu durum, gençlerin motivasyonunu düşürmekte ve potansiyellerini tam gerçekleştirmelerini engellemektedir. Ayrıca boş vakitlerini kaliteli değerlendiremeyen gençlerin kahvehane benzeri yerlere yönelme ya da internet başında pasif zaman geçirme ihtimali artmaktadır. Boş zamanın verimli kullanılamaması, gençleri hem akademik başarı hem de kötü alışkanlıklardan uzak durma açısından dezavantajlı hale getirebilir. Ulusal gençlik politikasında vurgulandığı üzere gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri kültür, sanat, spor faaliyetlerine ve mekanlarına erişimi, sağlıklı gelişimleri için kritik bir unsurdur.

Düzce özelinde, merkezde üniversite bulunması (Düzce Üniversitesi şehir merkezine nispeten yakın olsa da kampüs içi olanaklar merkeze yayılmamıştır) ve öğrenci nüfusunun varlığı, bu mekan ihtiyacını daha da belirginleştirmektedir. Genç girişimciler veya inovasyonla ilgilenen gençler için de ortak çalışma (coworking) ofislerinin bulunmayışı, yaratıcı projelerin hayata geçmesini zorlaştırmaktadır. Kısacası, kent merkezinde gençlerin “kendi yerleri” sayılabilecek alanların azlığı, hem bireysel gelişimi hem de gençlik organizasyonlarını olumsuz etkileyen bir mesele olarak karşımıza çıkmaktadır.

Merkezde gençlere uygun çalışma alanı eksikliğinin nedenleri arasında şehir planlaması öncelikleri, kaynak yetersizlikleri ve farkındalık eksikliği sayılabilir. Tarihsel olarak, birçok kentte gençlik için özel mekanların tasarlanması planlamada geri planda kalmıştır. Düzce’de de hızlı kentleşme ve yeniden imar süreçlerinde gençlik mekânlarına yönelik öngörülebilir bir planlama yapılmamış olabilir. Örneğin belediye yatırımları daha çok altyapı, konut, genel parklar vb. alanlara yönelirken, gençliğin özel ihtiyaçlarına odaklanılmamıştır. Bu planlama eksikliği, bugün merkezde gençlerin toplanabileceği yeterli sayıda tesis olmaması sonucunu doğurmuştur.

Bütçe ve kaynak kısıtları, bir diğer etkidir. Yerel yönetimlerin mali imkanlarının sınırlı olması, kütüphane, gençlik merkezi gibi işletmesi sürekli masraf gerektiren tesislerin sayısının artmasını zorlaştırır. Mevcut kütüphanelerin 7/24 açık tutulması için personel giderleri ve güvenlik gibi ek maliyetler gerekecektir. Gençlik merkezlerinin sayısını artırmak veya her mahalleye etüt salonu açmak gibi girişimler de ciddi kaynak planlaması ister. Dolayısıyla ekonomik kısıtlar, istenen her yere bu tip alanları açamama sonucunu getirir. Ancak bu durum, önceliklendirme meselesine de bağlanmaktadır; zira bütçenin sınırlı olduğu durumlarda, yerel yönetim yöneticilerinin öncelik algısı devreye girer. Eğer gençlik mekânları bir lüks veya “gerekliliği düşük” görülürse, kaynaklar başka yerlere tahsis edilir. Ne yazık ki pek çok yerde, gençliğe yatırım uzun vadeli getirisi olduğu için kısa vadede ihmal edilebilmektedir.

İdari ve işletme zorlukları da alt nedenlerden biri olarak sayılabilir. Örneğin 7/24 açık kütüphane veya gençlik merkezi işletmek, sürekli personel bulundurmak ve güvenlik sağlamak demektir. Küçük illerde bu tür işletme modellerine çekinceyle yaklaşılabilir. Ayrıca gençlerin bu mekanlarda kendi kendine düzeni sağlayamaması endişesi de idarecileri düşündürebilir. Halbuki iyi kurallar ve gençlerin sürece ortak edilmesiyle bu zorluklar aşılabılır. Örneğin bazı illerde gece kütüphaneleri gönüllü gençlerin desteğiyle açık tutulmaktadır. Düzce’de henüz bu yönde bir uygulama deneyimi olmaması, karar vericilerin çekimser kalmasına yol açmış olabilir.

Toplumsal farkındalık eksikliği de önemli bir nedendir. Gençlerin kaliteli mekân ihtiyacının geniş toplum kesimlerince anlaşılmaması veya önemsenmemesi, talebin zayıf kalmasına sebep olur. Oysa gençlerin talepleri dile getirildiğinde ve yeterli destek bulunduğunda, yerel yöneticiler buna daha hızlı yanıt verebilir. Düzce’de gençlerin böyle alanlara ihtiyacı konusunda güçlü bir gençlik hareketi veya sivil talep oluşturulamamışsa, konu gündemde geri planda kalmış olabilir. Özellikle veliler ve eğitimeiler, öğrencilerin ders

çalışacak yer bulamama sorununu yüksek sesle dile getirmeli ki bu eksiklik görünür hale gelsin. Çalıştığın bu konuyu gündeme getirmesi, aslında farkındalığın ilk adımıdır. Ancak sürdürülebilir çözüm için toplumun geniş kesimlerinin gençlik dostu mekanların önemini kabul etmesi ve bunun için destek olması gerekmektedir.

Etkilenen Hedef Gruplar

Merkezdeki çalışma alanı yetersizliğinden en çok etkilenen kesimler doğrudan eğitim ve gelişim sürecindeki gençlerdir. Bunları alt gruplar halinde değerlendirirsek:

1. Lise ve Üniversite Öğrencileri: Kent merkezinde okuyan veya merkeze ulaşımı kolay öğrenciler, ders çalışma ve araştırma yapma ihtiyacı duyduklarında uygun mekan sıkıntısı çekmektedir. Özellikle sınav dönemlerinde kütüphanelerin erken kapanması, öğrencilerin gece geç saatlere kadar ders çalışmak için sakin bir ortam bulamamasına yol açar. Bu durumda ya ev ortamında (ki kalabalık ailelerde bu zor olabilir) konsantre olmaya çalışırlar ya da kafe benzeri yerlere gitmek zorunda kalırlar. Her iki durumda da verim düşebilir. Üniversite öğrencileri için ise kampüs kütüphanesi yetersiz kaldığında şehir kütüphaneleri önemli bir alternatiftir; ancak bu altyapı eksikse öğrencilerin akademik başarıları dolaylı olarak etkilenebilir.

2. Genç Girişimciler ve Proje Üreten Gençler: Teknoloji, inovasyon, sosyal girişim gibi alanlarda fikir geliştiren gençler, bu çalışmalarını yapabilecekleri ofis alanlarına ihtiyaç duyarlar. Büyük şehirlerde yaygınlaşan kuluçka merkezleri, ortak çalışma ofisleri (co-working spaces) ne yazık ki Düzce gibi illerde sınırlıdır. Bu nedenle Düzceli yaratıcı gençler, projelerini gerçekleştirmek için ya özel ofis kiralamak (maliyeti yüksektir) ya da başka şehirlere gitmek durumunda kalabilirler. Bu da yerel potansiyelin kaybı demektir. Örneğin, teknolojiyle ilgilenen bir genç ekip, çalışacak yer bulamadığı için bir araya gelemeyip dağılıyor veya İstanbul gibi merkezlere yöneliyor olabilir. Bu, hem bireylerin kariyerini hem de bölgenin yenilikçi kapasitesini olumsuz etkiler.

3. Gençlik Sivil Toplum Kuruluşları ve Topluluklar: Düzce’de faaliyet gösteren gençlik dernekleri, öğrenci toplulukları, spor kulüpleri gibi oluşumlar, toplantı ve etkinlik yapmak için mekana ihtiyaç duyar. Eğer belediyenin veya kamunun bu gruplara tahsis edebileceği salon, toplantı odası gibi alanlar kısıtlıysa, gençlik faaliyetleri sekteye uğrar. Örneğin bir gençlik derneği atölye çalışması düzenleyecek mekan bulamadığında etkinliğini iptal etmek zorunda kalabilir. Toplum Gönüllüleri, Genç Kızılay gibi aktif gençlik STK’ları,

merkezi bir ofis veya etkinlik alanına sahip olmadıklarında süreklilik sağlamakta zorlanırlar. Bu da gönüllülük ve gençlik hareketlerinin ivme kazanmasını engeller.

4. Çalışan Gençler ve Mezunlar: Merkezde sessiz çalışma alanı eksikliği, sadece öğrencileri değil, aynı zamanda kendini geliştirmek isteyen genç işgücünü de etkiler. Örneğin yabancı dil çalışmak isteyen bir genç, işten sonra gidebileceği bir etüt merkezi bulamazsa motivasyonu düşebilir. Kamu sınavlarına (KPSS, ALES vb.) hazırlanan genç mezunlar, kütüphane ve çalışma salonu eksikliğinden yakınırırlar. Kahvehane ortamları veya ev, ciddi hazırlık gerektiren bu sınavlar için uygun değildir. Dolayısıyla, öğrenme ve kendini geliştirme arzusu taşıyan geniş bir genç kitle uygun mekan yokluğundan dolayı potansiyelini tam değerlendirememektedir.

5. Genel Olarak Kent Yaşamı: Bu sorun, dolaylı olarak tüm kentin sosyal dokusunu etkiler. Gençler için yeterli sosyal ve çalışma mekanları olmazsa, kamuya açık alanlarda (park, bahçe, sokak) düzensiz toplanmalar artabilir veya gençler evde internet başında izole bir hayat sürdürebilir. Bu da kuşaklar arası etkileşimi azaltır, kent kültürünü zayıflatır. Oysa gençlerin görünür olduğu, kendilerine ayrılmış alanlarda faaliyet gösterdiği bir şehir, daha canlı ve güvenli olacaktır. Gençlerin enerjilerini pozitif mekanlarda harcayamaması, olumsuz davranış riskini de artırabilir. Bu nedenle, esasında tüm şehir sakinleri, dolaylı biçimde bu eksiklikten etkilenmektedir.

2.3.2. Önerilen Çözüm Yolları

Gençler için merkezde çalışma ve sosyalleşme alanları oluşturmak, genç dostu şehir vizyonunun ayrılmaz bir parçasıdır. Bu soruna çözüm üretirken hem fiziksel mekan yatırımları yapmak hem de işletme modellerini iyileştirmek gereklidir. İşte bazı çözüm yolları:

1. Yeni Gençlik Merkezleri ve Kütüphaneler Açılması: Düzce il merkezinde, gençlerin rahatça ulaşabileceği noktalarda en az bir adet büyük ölçekli Gençlik Merkezi kurulmalıdır. Bu merkez, modern bir kütüphane, etüt salonları, bilgisayar/internet odası, grup çalışma odaları, konferans salonu ve hatta kafe alanı içeren çok amaçlı bir yapı olarak tasarlanabilir. Millet Kütüphanesi konseptine benzer şekilde, belli saatlerden sonra da açık kalabilen, öğrencilerin güvenle ders çalışabildiği bir yer olmalıdır. Ankara ve diğer büyükşehirlerde son yıllarda açılan ve haftanın 7 günü 24 saat hizmet veren kütüphane ve gençlik merkezleri, bu

konuda örnek teşkil etmektedir. Bu model Düzce'ye uyarlanarak “100. Yıl Gençlik Kütüphanesi” gibi isimlerle bir proje başlatılabilir. Gençlerin buluşma noktası olacak bu mekan, onların hem ders hem de sosyal ihtiyaçlarını karşılayacaktır.

2. Mevcut Mekanların Gençlere Tahsisi ve Saatlerinin Uzatılması: Kısa vadede, var olan kütüphane ve kültür merkezlerinin gençlerin kullanımına daha uygun hale getirilmesi önemlidir. Örneğin Düzce İl Halk Kütüphanesi'nin çalışma saatleri uzatılabilir (akşam 22:00 veya 24:00'e kadar açık kalması sağlanabilir). Bunun için gerekirse vardiyalı personel sistemi kurulmalı veya gönüllü gençler kütüphane nöbetlerine dahil edilmelidir. Bazı illerde kütüphaneler gece 22:00'ye kadar hizmet verebilmektedir; Düzce de benzer bir uygulamayı deneyebilir. Ayrıca atıl veya az kullanılan kamu binaları (örneğin akşamları boş kalan okul sınıfları, halk eğitim merkezleri vb.), gençlere çalışma alanı olarak tahsis edilebilir. Okulların kütüphane ve laboratuvarları, okul saatleri dışında mahalle gençlerinin kullanımına açılabilir. Bu sayede yeni bina yapımı olmadan da kapasite arttırılmış olur.

3. Gençlik Ofisleri (Genç Ofis) Kurulması: Gençlik ve Spor Bakanlığı koordinasyonunda bazı illerde uygulanan “Genç Ofis” modeli, üniversite kampüsleri veya merkezî noktalarda küçük gençlik merkezleri oluşturmayı hedeflemektedir. Düzce'de de üniversite kampüsünde ve şehir merkezinde birer Genç Ofis açılması teşvik edilmelidir. Bu ofisler, gündüzleri öğrencilere danışmanlık, kulüp etkinlik alanı, kitap okuma alanı sunarken; akşamları da etüt ve sohbet mekanına dönüşebilir. Mahalle düzeyinde de, özellikle genç nüfusun yoğun olduğu mahallelerde (örn. öğrencilerin kaldığı Konuralp bölgesi veya merkezdeki kalabalık mahalleler) Mahalle Gençlik Evleri kurulabilir. Bu evler, o mahalledeki gençlerin sahipleneceği, küçük çaplı kütüphane ve buluşma mekanı işlevi gören yapılar olacaktır. Genç Ofis ve Gençlik Evi konseptleri, gençlerin uzak mesafelere gitmeden kendi çevrelerinde sosyalleşmesine imkan verir.

4. Ortak Çalışma Alanları ve İnovasyon Merkezleri: Girişimci ve yaratıcı gençleri desteklemek amacıyla, Düzce İnovasyon ve Girişimcilik Merkezi adlı bir alan kurulabilir. Bu merkez, paylaşımlı ofis (co-working) ortamı, toplantı odaları, hızlı internet altyapısı ve belki prototip atölyeleri (maker space) içermelidir. Burada start-up kurmak isteyen gençler, tasarımcılar, yazılımcılar uygun bir ücretle veya ücretsiz faydalanabilir. Bu tür merkezler, hem genç istihdamını hem de yerel ekonomik gelişmeyi teşvik edecektir. Kalkınma Ajansları ve TÜBİTAK gibi kurumlardan fon sağlanarak, Düzce'deki üniversite ve ticaret odası iş birliğiyle bu proje hayata geçirilebilir. Gençlerin rekabetçi şehirler yerine kendi memleketlerinde kalarak üretim yapmaları, ancak böyle mekanlarla mümkün olacaktır.

5. Sosyal Kafe ve Kültürel Mekanların Artırılması: Gençlerin sadece ders çalışmaya değil, sosyalleşmeye de ihtiyaçları vardır. Bu nedenle merkezde gençlere yönelik kültür kafeler, kitap kafeler veya gençlik kahveleri açılabilir. Belediyenin veya Özel İdarenin desteğiyle işletilecek bu mekanlar, uygun fiyatlı yiyecek-içecek hizmeti sunarken aynı zamanda sessiz çalışma köşeleri de barındırabilir. Buralarda gençler için küçük konserler, şiir dinletileri, oyun turnuvaları gibi etkinlikler düzenlenebilir. Amaç, gençlerin boş zamanlarını kaliteli şekilde geçirebilecekleri güvenli ortamlar yaratmaktır. Sosyal belediyecilik ilkesi gereği, bu tip mekanlar kâr amacı gütmeyen, tamamen gençlerin kullanımına yönelik düşünülmelidir. Ayrıca mevcut parklarda Wi-Fi erişimi ve oturma alanları iyileştirilerek açık hava çalışma ve buluşma mekanları yaratmak da mümkündür.

6. İşletme Modellerinin İyileştirilmesi: Bu yeni veya mevcut alanların sürdürülebilirliğini sağlamak için gençleri de içine alan işletme modelleri kurgulanabilir. Örneğin, gençlik merkezlerinde gönüllü gençlerin görev alması, onlara hem sorumluluk kazandırır hem de personel yükünü hafifletir. Üniversite toplulukları, belirli günlerde kütüphane ve etüt salonlarının sorumluluğunu alarak “gençler tarafından gençler için” işletme deneyimi yaşayabilir. Diğer yandan, 7/24 açık mekan güvenliği için teknolojik çözümler (kartlı giriş sistemleri, kamera gözetimi gibi) kullanılabilir. Bu sayede az personelle de güvenli ortam sağlanabilir. Belediyenin bu mekanlara yeterli bütçe ayırması da kritik: Temizlik, bakım, kaynak güncelleme (ör. kitap, bilgisayar temini) düzenli yapılmalıdır. Gerekirse merkezi yönetimden, Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan veya Gençlik ve Spor Bakanlığı’ndan ödenek talep edilmelidir.

2.3.3. Politika Önerileri

Gençler için merkezde çalışma ve buluşma alanlarını artırmaya yönelik somut öneriler aşağıda belirtilmiştir:

7/24 Açık Kütüphane ve Etüt Merkezi: Düzce şehir merkezinde, üniversiteye de yakın konumda, tam gün açık bir kütüphane-etüt kompleksi kurulmalıdır. Bu merkez, modern çalışma salonları, grup odaları ve dijital kaynaklara erişim imkanları ile donatılmalıdır. Geceleri öğrenci ve gençlerin güvenliğini sağlamak üzere gerekli önlemler alınarak kesintisiz hizmet sunulmalıdır. Bu tesis, kentin “Marka Projesi” olarak değerlendirilip valilik, belediye ve üniversitenin ortak desteğiyle hızlıca hayata geçirilebilir.

Gençlik Merkezi Ağının Genişletilmesi: Mevcut gençlik merkezi/merkezleri gözden geçirilmeli ve ihtiyacı karşılamada yetersiz kalıyorsa ek Gençlik Merkezleri açılmalıdır. Özellikle öğrenci nüfusunun yoğun olduğu bölgeler (örn. Konuralp kampüs civarı) ile merkezde gençlerin uğrak noktaları (örn. Anıtpark civarı) öncelikli olmalıdır. Yeni gençlik merkezlerinin haftanın 7 günü açık olması, gençlerin buluşma noktası haline gelmesi hedeflenmelidir. Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı merkezlerin deneyimi incelenerek, gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri “nezih mekanlar” yaratılmalıdır.

Mahalle Çalışma Salonları: İlk etapta pilot olarak birkaç mahallede Mahalle Gençlik Etüt Salonu açılabilir. Bu salonlar, mevcut bilgi evleri veya kültür evleri içerisinde hazırlanabilir. Öğrenciler akşamları burada ders çalışabilir, ödev yapabilir. Çay/kahve makinesi, ısınma, aydınlatma gibi temel ihtiyaçlar belediyece karşılanabilir. Başarılı olursa, diğer mahallelere de yaygınlaştırılabilir.

İnovasyon ve Ortak Ofis Alanı: Düzce'deki genç girişimciler için Ortak Çalışma Ofisi ve İnovasyon Merkezi oluşturulmalıdır. Bu merkezde yüksek hızlı internet, toplantı odaları, atölye ekipmanları bulunmalı ve üyelik sistemiyle 18-35 yaş arası gençler buraları kullanabilmelidir. Merkezde düzenli olarak girişimcilik eğitimleri, mentorluk programları ve proje yarışmaları yapılması planlanabilir. Böylece Düzce, genç beyinlerin projelerini geliştirebildiği bir çekim merkezi haline gelebilir.

Kamu Mekanlarının Gençlere Açılması: Resmi kurumlara ait toplantı salonları, konferans salonları belirli zamanlarda gençlik gruplarının kullanımına tahsis edilmelidir. Örneğin, hafta sonları okul binalarının kütüphaneleri üniversite sınavına hazırlanan öğrencilere açılabilir. Belediyenin elinde bulunan atıl binalar gençlik merkezi veya kütüphane olarak restore edilebilir. Bu sayede ek maliyet oluşturmadan mekan kapasitesi artırılacaktır.

Sosyal Belediyecilik Yaklaşımıyla İşletme: Gençlere yönelik mekanların işletilmesinde sosyal belediyecilik anlayışı benimsenmelidir. Ücretlendirme ya hiç olmamalı ya da sembolik tutulmalıdır. Örneğin kütüphane ve etüt merkezleri tamamen ücretsiz olmalı; gençlik kafelerinde ise maliyetine satış yapılmalıdır. Bu mekanlar kar amacı gütmeyeceği için, gerekirse belediye bütçesinden her yıl sübvansede edilmelidir. Toplumdaki hayırsever kişi ve kurumlar da “benim mahalleme etüt salonu” gibi kampanyalarla katkı sunmaya teşvik edilebilir.

Genç Katılımı ile Yönetim: Bu merkezlerin yönetiminde bizzat gençlerin söz sahibi olması sağlanmalıdır. Her gençlik merkezi/kütüphane için gençlik danışma komiteleri

kurulabilir. Bu komiteler, kullanıcı gençlerin temsilcilerinden oluşur ve merkezin kuralları, etkinlik takvimi vb. konularda yönetime tavsiyelerde bulunur. Böylece gençler kendilerine ait hissettikleri mekanları daha özenli kullanacak ve verimli işlemesine katkıda bulunacaklardır.

Bu politika önerileri hayata geçirildiğinde, Düzce’de gençlerin eğitime erişimi ve kişisel gelişimi için gerekli fiziki altyapı büyük ölçüde iyileşecektir. Gençler ders çalışmak, proje üretmek veya sosyalleşmek için uygun alanlara kavuşacak; bu sayede zamanlarını daha verimli ve sağlıklı biçimde değerlendirebileceklerdir. Nitekim ulusal gençlik politikalarında da gençlerin boş zamanlarını kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle değerlendirebilmeleri, onların zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları ve topluma entegre bireyler olmaları için vurgulanan bir hedeftir. Düzce’nin genç dostu mekanlar konusunda atacağı adımlar, bu ulusal hedeflerle de örtüşecek, ildeki gençlik politikalarının örnek bir başarı hikayesine dönüşmesine imkan sağlayacaktır.

3. Sonuç ve Genel Değerlendirme

Bu politika raporu, Bartın ilinde Temmuz 2025'te düzenlenen Batı Karadeniz Gençlik Çalıştayı'nda tespit edilen öncelikli sorunlar temelinde hazırlanmıştır. Bağımlılık riski, gençlik temsiliyeti eksikliği ve merkezde çalışma alanı yetersizliği başlıkları altında yapılan analiz ve öneriler, gençlerin sağlıklı, üretken ve katılımcı bireyler olarak topluma kazandırılması amacını gütmektedir. Her bir sorunun tanımı yapılmış, nedenleri incelenmiş, etkilenen gruplar belirlenmiş ve çözüm yolları detaylandırılarak somut politika önerilerine dönüştürülmüştür.

Önerilen politikaların hayata geçirilmesi, Düzce'de gençliğin durumunda gözle görülür iyileşmeler sağlayacaktır. Bağımlılıkla mücadele konusunda alınacak tedbirler sayesinde gençlerin zararlı madde kullanımına yönelme oranı düşecek, risk altındaki gençler erken tespit edilip desteklenebilecektir. Bu, daha sağlıklı ve güvenli bir toplum yapısına katkı sunacaktır. Gençlik temsiliyetinin artırılması yoluyla, gençler karar alma süreçlerine entegre olacak; yenilikçi fikirleri yerel yönetimde karşılık bulacak ve genç neslin demokrasiye inancı güçlenecektir. Gençlerin sesinin duyulması, aynı zamanda alınan kararların kalitesini yükseltecek, toplumun tüm kesimlerinde sahiplenmeyi artıracaktır. Gençlere yönelik mekanların iyileştirilmesi ise doğrudan doğruya eğitim kalitesine, istihdam becerilerine ve sosyal sermayeye yatırım anlamına gelecektir. Ders çalışan, proje üreten, etkinlikler düzenleyen bir gençlik, Düzce'nin ekonomik ve kültürel gelişimine de ciddi katkı verecektir.

Bu raporda sunulan öneriler, ulusal ve uluslararası stratejik belgelerle tam uyumludur. Türkiye Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'ndeki eğitim, sağlık, katılım ve istihdam hedeflerine doğrudan hizmet etmektedir. On Birinci Kalkınma Planı'nın "nitelikli insan gücü yetiştirme" ve "gençlerin sosyal hayata katılımını artırma" amaçlarıyla örtüşmektedir. AB Gençlik Stratejisi 2019-2027'nin çizdiği çerçeve doğrultusunda, gençlerin güçlendirilmesi, karar alma mekanizmalarına yaklaştırılması ve toplumda etkin roller alması hedeflerine katkı sunmaktadır. BM Gençlik 2030 vizyonunda belirtilen, her gencin insan haklarından tam olarak yararlandığı, fırsatlara erişebildiği ve değişimin ajanı olabildiği dünya idealine Düzce özelinde bir adım daha yaklaşılmış olacaktır. Özellikle bağımlılığın önlenmesi konusunda önerilen çok sektörlü yaklaşım, Dünya Sağlık Örgütü'nün uluslararası standartlarında tarif ettiği kanıta dayalı yöntemlerle paraleldir.

Elbette, bu politika önerilerinin başarıya ulaşabilmesi için karar vericilerin güçlü iradesi, kaynakların etkin kullanımı ve paydaşlar arası iş birliği kritik önemdedir. Düzce

Valiliği, Belediye Başkanlığı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Emniyet ve Sağlık birimleri ile sivil toplum kuruluşları ve bizzat gençlik temsilcileri ortak bir vizyonda buluşmalıdır. Bu rapor, söz konusu paydaşlar için bir yol haritası niteliğindedir. Uygulama sürecinde her paydaşın üzerine düşen görevler tanımlanmalı, bir koordinasyon kurulu marifetiyle ilerleme düzenli olarak izlenmelidir.

Unutulmamalıdır ki, gençlik politikalarına yapılan yatırım en stratejik yatırımdır – bugünün gençlerine sunulan imkanlar, yarının Düzce’sinin ve Türkiye’sinin şekillenmesinde belirleyici olacaktır. Gençlerin sorunlarına kalıcı çözümler üretmek, onların potansiyellerini gerçekleştirebilecekleri bir ortam hazırlamak toplumun geleceğine yapılmış en değerli katkıdır. Bu raporda önerilen politika tedbirlerinin kararlılıkla uygulanması halinde, Düzce ilinin gençleri daha sağlıklı, daha katılımcı ve daha üretken bireyler haline gelecek; bu da bölgenin sosyoekonomik kalkınmasında itici bir güç oluşturacaktır.

Sonuç olarak, sağlıklı gelişen, kararlara katılan ve eğitim imkanlarına erişen bir gençlik, Düzce’nin sürdürülebilir kalkınmasının ve toplumsal refahının anahtarıdır. Bu hedefe ulaşmak için gerekli politikaları hayata geçirmek, her kademedeki yöneticinin ve toplumun ortak sorumluluğudur. Bu rapor, bu sorumluluğu somut adımlara dönüştürme yolunda kapsamlı bir rehber sunmaktadır. Gençlerin enerjisi ve yenilikçiliği ile desteklenen bir Düzce, ulusal ve uluslararası alanda örnek gösterilecek bir genç dostu şehir haline gelebilecektir. Bu doğrultuda, raporda belirtilen stratejilerin ivedilikle uygulamaya konulması ve takibinin yapılması temennisiyle...

KARADENİZDE *genclik* KATILIMI

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

